

ПОЛЕН АЛЕРГЕНИХ БИЉАКА У ВАЗДУХУ

Месечни извештај за Ниш и околину: март 2019.

На неопходност мониторинга полена суспендованог у ваздуху указала је Светска здравствена организација (WHO) званичним закључцима састанка на тему „Phenology and Human Health: Alergic Disorders“ који је одржан у Риму 2003.год. WHO потврђује да је аерополен битан узрочник алергијских реакција током последњих 50 година а резултати мониторинга аерополена омогућавају проучавање, превенцију, дијагностиковање, па и лечење поленских алергија.

У Србији на основу Закона о заштити животне средине, члан 3 тачка 11, полен је окарактерисан као загађивач емитован из природе због, пре свега, негативног и штетног утицаја на здравље људи.

Начин да се помогне особама алергичним на полен, који је препоручен од стране WHO је организовање и спровођење континуираног мерења концентрације полена у ваздуху.

Полен биљака је за човека један од најзначајнијих алергена у ваздуху. Поленова зрна код више од 20% људске популације (сваки пети човек) изазивају алергијске реакције (бронхитис, коњуктивитис, дерматитис, поленска кијавица), док у случају дуготрајног и вишегодишњег излагања високим концентрацијама један део људске популације оболева од хроничног бронхитиса и бронхијалне астме. Загађеност ваздуха у урбаним, индустријским срединама доприносе појачаном алергијском дејству аерополена. Светска здравствена организација је упозорила да ће различите врсте алергијских реакција код људи бити болест савременог човечанства у 21. веку.

Негативан утицај на здравље људи, који изазива полен појединих биљних врста, сврстава ове честице у "природне" загађиваче ваздуха. Концентрација полена биљака у ваздуху зависи од низа фактора који владају у природним стаништима и урбаним срединама. Веома је важно познавање временске и просторне дистрибуције, као и врсте аероалергеног полена, како би се стање пратило и издавало путем извештаја о стању полена, прогноза за наредни период, као и формирање календара полена. Ови подаци су

намењени: превенцији код сензибилисаних особа, као помоћ у ефикаснијем лечењу пацијената у здравственим институцијама, побољшању рада комуналних и урбанистичких служби на уништавању трава и корова које су узрочници алергијских болести, бољем сагледавању потребе увођења законске регулативе, укључивању у међународну сарадњу, јер су проблеми аерополена не само локалног, регионалног него и глобалног карактера.

Мерење концентрације полена 24 алергене биљне врсте у ваздуху обавља се у оквиру систематског праћења концентрације полена на територији града Ниша, у оквиру државне мреже за мониторинг алергеног полена који врши Агенција за заштиту животне средине.

Вредности концентрације полена у ваздуху мере се на висини 15m изнад површине тла. Временски период континуираног узимања узорака почиње почетком фебруара и траје до првих новембарских дана, мада у зависности од временских услова овај интервал може да варира.

Гранична вредност за све алергене биљке изузев амброзије је 30 поленових зрна /m³ ваздуха, а за амброзију 15 поленових зрна /m³ ваздуха.

На основу резултата обављених испитивања може се констатовати следеће:

Мерење концентрације поленових зрна у ваздуху на територији града Ниша у 2018-ој години почело је 29.1.2018. године.

У марту месецу био је актуелан аерополен следећег дрвећа, трава и корова:

Тисе и чемпреси: Полинација тисе и чемпреса трајала је 31 дан, а концентрација овог алергеног полена је 18 дана прелазила граничне вредности. Највиша концентрација полена постигнута је 4.03.2019.год и износила је 1298 поленових зрна/m³ ваздуха.

Топола: Полинација тополе трајала је 29 дана, а концентрација овог алергеног полена је 10 дана прелазила граничне вредности. Највиша концентрација полена постигнута је 18.03.2019.год и износила је 232 поленова зрна/m³ ваздуха.

Храст: Полинација храста у овом периоду трајала је 16 дана, а концентрација овог алергеног полена је 2 дана прелазила граничне вредности. Највиша концентрација полена постигнута је 18.03.2019.год и износила је 106 поленових зрна/m³ ваздуха.

Граб: Полинација граба у овом периоду је трајала 12 дана и била је у оквиру граничних вредности.

Јова: Полинација јове у овом периоду трајала је 18 дана, а концентрација овог алергеног полена је 3 дана прелазила граничне вредности. Највиша концентрација полена постигнута је 7.03.2019.год и износила је 72 поленова зрна/ m^3 ваздуха.

Јасен: Полинација јасена у овом периоду је трајала 28 дана, а концентрација овог алергеног полена је 3 дана прелазила граничне вредности. Највиша концентрација полена постигнута је 09.03.2019.год и износила је 105 поленових зрна/ m^3 ваздуха.

Врба: Полинација врба у овом периоду је трајала 17 дана и била је у оквиру граничних вредности.

Бреза: Полинација брезе у овом периоду је трајала 27 дана, а концентрација овог полена у ваздуху је 7 дана прелазила граничне вредности. Највиша концентрација полена постигнута је 31.3.2019. године и износила је 1262 поленова зрна/ m^3 ваздуха.

Јавор: Полинација јавора у овом периоду је трајала 12 дана и била је у оквиру граничних вредности.

Леска: Полинација леске трајала је 4 дана и била је у оквиру граничних вредности.

Брест: Полинација бреста у овом периоду трајала је 20 дана, а концентрација овог полена у ваздуху је 3 дана прелазила граничне вредности. Највиша концентрација полена постигнута је 8.3.2019. године и износила је 150 поленових зрна/ m^3 ваздуха.

Платан: Полинација платана у овом периоду је трајала 1 дан и била је у оквиру граничних вредности.

За март месец издвајамо алергени полен тиса и чемпреса (1298 поленових зрна/ m^3 ваздуха) и брезе (1262 поленових зрна/ m^3 ваздуха) који у унакрсним реакцијама са другим присутним поленима погоршавају клиничку слику алергичних особа.

Тим сертифицизованих лица ИЗЈЗ Ниш

за мониторинг, праћење стања и прогнозу аерополена:

Богојевић Зоран

Станковић Немања